

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 22.05.1968, sp. zn. 4 Tz 26/68, ECLI:CZ:NS:1968:4.TZ.26.1968.1

Číslo: 50/1968

Právní věta:

I. Spolupachatelství ve smyslu § 9 odst. 2 tr. zák. je možné jenom u úmyslného trestného činu. U nedbalostního trestného činu se mohou vyskytnout případy pouze spolupachatelství podobné, spočívající v tom, že dvě nebo více osob jednáním, směřujícím k beztrestnému následku, způsobí trestný následek zaviněný z nedbalosti. V takovém případě se odpovědnost za celý způsobený následek posuzuje u každého pachatele samostatně na základě toho jednání, které sám spáchal, nikoliv jako spolupachatelství na základě společného jednání.

II. Při zkoumání trestní odpovědnosti s hlediska příčinného vztahu je korektivem zavinění, které musí přistoupit k příčinnému vztahu mezi jednáním a následkem; pokud k přiřítání následku postačí nedbalost, je třeba, aby pachatel alespoň podle okolností a svých osobních poměrů měl a mohl příčinný vztah předvídat.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 22.05.1968

Spisová značka: 4 Tz 26/68

Číslo rozhodnutí: 50

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Spolupachatelství

Předpisy: 140/1961 Sb. § 9 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud zrušil pro porušení zákona v ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř. usnesení okresního prokurátora v Mostě z 30. ledna 1968 sp. zn. Pv 2189/66, kterým bylo zastaveno podle § 172 odst. 1 písm. c/ tr. ř. trestní stíhání mladistvého obviněného pro trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák.

Z odůvodnění:

Vyšetřováním bylo zjištěno, že kritického dne obviněný připevnil poškozenému B nepozorovaně na oděv čisticí vlnu, kterou předtím napustil naftou, a to proto, aby ji buď sám nebo někdo jiný z

přítomných zapálil. Tuto skutečnost obviněný sám doznal a jeho doznání se shoduje i s výpověďmi svědků.

Okresní prokurátor odůvodnil rozhodnutí o zastavení trestného stíhání tím, že nebylo zjištěno, kdo z osob, přítomných na místě činu, zapálil poškozenému na zádech připevněnou čisticí vlnu, že tedy nebyla prokázána příčinná souvislost mezi jednáním obviněného a způsobeným následkem, a že naopak tato příčinná souvislost byla jednáním nezjištěné osoby přerušena.

Obviněný použil chomáče vlny a napustil jej tak silně naftou, že po vzplanutí šlehaly plameny poškozenému až do výše ramen. Vlnu připevnil na jeho oděv drátem tak pevně, že po vzplanutí nebylo možno hořlavinu odstranit. Domníval se, že se B lekne a že budou mít legraci.

Tímto svým jednáním vytvořil mladistvý obviněný situaci potřebnou k zapálení chomáče vlny napuštěné naftou a k popálení poškozeného, takže i když vlnu sám nezapálil, bylo jeho jednání příčinou toho, že po jejím zapálení, byť i jinou osobou, poškozený utrpěl ublížení na zdraví. Obviněný se hájil tím, že nechtěl způsobit ublížení na zdraví poškozenému a uváděl, že takovýto žert udělali již vícekrát a nikomu se nikdy nic nestalo.

U činů spáchaných z nedbalosti není sice možné spolupachatelství podle § 9 odst. 2 tr. zák., jsou však možné případy spolupachatelství podobné, jestliže několik osob vědomým jednáním směřujícím k beztrestnému následku, způsobí trestný následek (ublížení na zdraví) sice nezamýšlený, ale zaviněný z nedbalosti. Rovněž jako spolupachatelství se tu posuzují jednání, která tvoří řetěz a vyústí v následek zaviněný z nedbalosti. Byl-li by tedy zjištěn pachatel, který hořlavinu na těle poškozeného zapálil, byli by při existenci zavinění trestně odpovědní za ublížení na zdraví oba tj. ten, kdo hořlavinu na tělo poškozeného připevnil a i ten, kdo jí zapálil.

Pokud v napadeném usnesení tvrdí prokurátor, že příčinná souvislost mezi jednáním mladistvého obviněného a ublížením na zdraví poškozenému byla přerušena, není toto tvrzení správné, neboť instituce přerušení kauzality je našemu trestnímu právu cizí. Korektivem je zde zavinění, které musí vždy k příčinnému vztahu přistoupit. Pokud postačí k přičítání následku nedbalost, je třeba, aby pachatel měl a mohl nejen následek, ale také příčinný vztah podle svých poměrů a okolností případu předvídat.

Pokud okresní prokurátor v napadeném usnesení tvrdil, že v případech, u nichž šlo sice o úmyslné jednání, avšak následek byl způsoben pouze z nedbalosti, lze uznat zavinění pouze v občanskoprávním řízení a nikoliv v řízení trestním, je jeho názor nesprávný; např. v celé řadě dopravních nehod se vyskytuje, že řidič úmyslně jede rychle, nedbá dopravních předpisů (značek) avšak následek této rychlé jízdy (ublížení na zdraví nebo smrt) zaviní z nedbalosti. Zde pak jde nepochybně o trestní zavinění a o trestný čin spáchaný z nedbalosti.

Tím, že okresní prokurátor při posuzování viny mladistvého obviněného nevzal všechny okolnosti případu vyplývající z provedených důkazů v úvahu, porušil zákon v ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř. Nejvyšší soud proto zrušil napadené usnesení v celém rozsahu.